

Iskaja vsak četrtek in
vse v poštno vred ali
v Mariboru s pošiljanjem
na dom za celo leto 25 din.,
pol leta 12 50 din., četrt leta
6 50 din. Izven Jugoslavije
46 din. Naročnina se pošlje
na upravišče "Sloven-
skega Gospodarja" v Ma-
riboru, Koroška cesta 5.
List se depozira do od-
povodi. Naročnina se pla-
čuje v naprej.
Telefon interurban št. 115.

Posamezna številka stane 1 din.

Poštnina plačana v gotovini.

SLOVENSKI GOSPODAR

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO

Uredništvo je v Mariboru,
Koroška cesta št. 5. Roke-
plati se ne vračajo. Uprav-
ništvo sprejema naročnice,
insertere in reklamacije.
Čene inseratov po dogo-
voru. Za večkratne oglase
primeren popust. Nezaplete
reklamacije so poštno
proste.
Čekovni račun poštnega
urada Ljubljana št. 10.663
Telefon interurban št. 115

42 številka

MARIBOR, dne 4 oktobra 1928

57. letnik.

Mariborski Orel — 15 let.

Zdi se mi, kakor ba bilo včeraj... Tako hitro so
minula leta. V soboto, 1. avgusta 1908, sino se zbrali
fantje in moške v Mariboru k ustanovitvi Orla. Bil sem
tistikrat še doma pri svojih dragih starših. Maribor-
čani so me povabili na ustanovni zbor orlovskega odse-
ka. Z nepozabnim prijateljem iz mladih dni Francetom
Sekolom iz Jarenine sva zbrala kakih 10 mladeničev iz
mariborske okolice, ki so se udeležili zbora. Malo nas
je bilo.

Imenomoma naštejem ustanovitelje: dr. Karel Ver-
stovšek, dr. Anton Korošec, Fr. Jerič, Fr. Rakovič, Fr.
Leskovar, Josip Praprotnik, Rudolf Simonič, Jos. Šiš-
ka, Fr. Kumrec, I. Zorko, A. Ham in še nekateri drugi.
Polovica teh se je že odpočila v hladnem grobu.

Malom nas je sicer bilo ob ustanovitvi, a navdušenje
za orlovske organizacije je rodilo uspeh. Orel se je v
Mariboru takoj udomačil. V letih 1908 do 1914 se je raz-
vil do one veličine, da je prekašal celo starega Sokola.
Ustanovitelji in nadaljnji voditelji Orla so bili sami
idealni moške in fantje.

Narodna ideja, združena s krščansko zavestjo, je
prepojila ne samo orlovske vrste, ampak kvas teh idej
se je polagoma razširil tudi med ostalo naše ljudstvo v
Mariboru ter bližnji in širni okolici. Naglašam posebej,
da je mariborski Orel s paznim očesom zasledoval ve-
liko narodno borbo, ki jo je bil naš slovenski rod med
Muro in Dravo. Smelo trdim, da gre mariborskemu Or-
lu nemala zasluga, da se je okoli leta 1910 začelo v na-
rodnem oziru na ozemlju med Muro in Dravo obračati
na boljše. Ljudsko štetje je leta 1910 na tem teritoriju
izpadlo vsled krepkega sodelovanja naših mladinskih
in izobraževalnih organizacij zelo ugodno. Mladi, čili
Orli in po njih narodno navdušena kmetijska in delav-
ska mladina je šla na tihem od hiše do hiše in prosila
ter rotila vsakega posameznika, naj se vpiše pri ljuds-
kem štetju za Slovenca. Naši Orli se niso zadovoljili
samo s Slovenskimi goricami, šli so na veliko narodno
delo celo tje v slovenske vasi severovzhodno od Radgo-
ne. Uspeh je bil velik. Vso delo Südmarke in Schul-
vereina je bilo uničeno. Vse naše občine so izkazale o-
gromno slovensko večino.

Sam sem sodeloval tedaj z Orli in člani Mladenis-
kih zvez pri tem velikem nacionalnem delu. Svigali
smo od hiše do hiše. Naših mladih bojnikov ni zadr-
ževal ne dež, ne sneg, ne mraz, ne groznje.

Da je mednarodna komisija v Parizu priklonila
ozemlje med Muro in Dravo Jugoslaviji, se imamo za-
kvaliti srečnemu dejstvu, ker je ljudsko štetje izkazo-
valo leta 1910 slovensko večino.

Zgodovinsko dejstvo je, da ako ne bi naša kršćan-
ska mladinska in prosvetna organizacija razvila med
narodom na meji tako živahne delavnosti v prosep

nacionalne probude, danes ne bi bil naš ne Maribor ne
lepe Slovenske gorice in Dravska dolina.

Ti Orel mariborski, ki slaviš 6. in 7. oktobra svoje
15letno zmagoslavje, bodi ponosen, ker si sodeloval pri
velikem osvobodilnem delu naše lepe zemlje in našega
Maribora.

Ko gledamo z radostjo nazaj na uspehe našega Or-
la, moramo ob 15letnici pogledati v bodočnost. Orel,
čaka te velika naloga.

Naloga, da zbereš v našem Mariboru in okolici do-
bro, pošteno mladino v svoje vrste. Naloga, da širiš kr-
ščansko idejo in mladeniško žilavost med mlade naše
roje. Izobrazbo na vseh poljih širi in podžigaj!

Borba te čaka! Hudi boji so pred nami! Krščanstvo
in slovenstvo bo potrebovalo krepke pomoči in podpore
orlovstva.

Sprejmi Orel mariborski moje in mojih tovarišev
iskrene čestitke k dosedanjim uspehom, ob enem pa
željo, da bo tvoja 20letnica kronana z novimi lavorika-
mi za krščanstvo in slovenstvo.

Prijatelji, prijateljice! Dne 7. oktobra prihitite vsi
v naš Maribor, da sijajno proslavimo 15letnico našega
Orla. Na svidenje!

Bog živi mariborskega Orla!

Franjo Žebot.

V Beogradu, 24. sept. 1928.

Splošna nezadovoljnost v Slo- veniji.

(Iz govora poslanca g. Vlado Pušenjaka povodom skup-
ščinske razprave o dvanajstih za oktober, november
in december.)

Pričakovali smo, da nam bo g. finančni minister
predložil redni proračun v pretrah in razpravo. Mesto
tega nam je pa znova preložil dvanajstine za tri mesece.
Pri tej priliki moram ponovno povdarjati naše stališče,
ki zahteva, da naj se državno gospodarstvo vrši na pod-
lagi rednega proračuna in da naj bodo dvanajstine le
izjeme, ki se dovolijo le v izrednih slučajih.

Namen dvanajstin - posebno izkoriščanje naših krajev.

G. finančni minister navaja v uvodu k zakonu o
dvanajstih za mesce oktober, november in december
razloge, ki so bili merodajni zato, da ni mogel predložiti
pravočasno proračuna. Ti razlogi ne drže. Mi vemo prav
dobro, da se je predložil pred letom dni sestavljeni pra-
račun. Ako je bil ta proračun pomanjkljiv, kakor to
trdi g. finančni minister, potem je bilo dovolj časa, da
se ta pomanjkljivi proračun popravi. Da se ni predložil
redni proračun, zato so merodajni čisto drugi razlogi.

dosti klatil nekod po tujini in ko se je vrnil v domovi-
no, si je kupil majhen vinogradič in si postavil kočuro.
Bil je na dolgo potegnjene postave in suh, gotovo mu ni
nosil neimenovani del človeškega telesa četrt kile mesa.
Imel je navado, da je vedno žvečil tobak in vsaj jaz ga
nisem videl nikdar brez «čika» v ustih. Pehal se ni
skozi življenje s težkim poljskim delom, ampak so ga
le klicali radi v vinograde in sadonosnike, kjer je z
uspehom cepljal trtne ter sadne divjake. Svoj vino-
gradič je imel vzorno obdelan, kozo pri bajti in ob obil-
nih prostih urah se je podil po šumah za tiči, ververica-
mi, jazbeci je izkurjeval iz lukenj in polhe je znal lo-
viti kot nikdo drugi v fari. Glede javnega življenja in
politike je veljal med domačini kot modrijaš, ki se je
šolal v tujini, v verskem oziru je bil svobodomiseln in
v svoji moški dobi gotovo nikdar ni videl v obraz do-
mačega farnega patrona sv. Miklavža. Osovražen ni bil,
ker ni bil pretepač, a ravno radi njegovega brezverske-
ga značaja ni nikdo sklepal z njim posebnega prijat-
eljstva. Posestniki kostanjevih gozdov so ga imeli pre-
cej na piki, ker je brez vprašanj rezil po šumah mlade
kostanjice ter pletel iz njih prav lične bičnike, ali
kakor pri nas pravimo: gajznjake. Te bičnike je pro-
dajal v večjih množinah po sejnih in sicer za seksar
komad. Najbrž je pri tej kupčiji dobro zaslužil, ker se
je držal prav do svoje nesrečne smrti. Mladi gospo-
darji in fantje gizdalini so ga celo imeli v čišlih, ker je
znal gladko briti in lase striči brez stopnjice. Opravil je
celo nedeljsko preobleko na glavi ter po obrazu za
štirjačo ali «pakec» tobaka. Kar se tiče moje osebe, mo-
ram priznati, da sva si bila dobra, sem rad poslušal
njegove kvante o tičjih gnezdih, jazbecvih luknjah in
enkrat me je vzel seboj na poljšji lov.

Se danes se spominjam živo, kako sva šla precej
daleč proti Kozjem v mogočen gozd, kjer so rastle sami
bogzna koliko let stari kostanji, ki so bili precej štor-
nati. Koferc si je odrezal kolec, udrihal z njim po ko-
stanjih in pazljivo poslušal. Pregledal je kostanj od
spodaj do prvih vej, zopet udaril po njem s kolecem,

Prvi razlog je ta, da se je proračun tako znat-
no povešal, da znaša nad 10 milijard 400 milijonov din.,
torej je povešan v primeri s prejšnjim proračunom za
okroglo 50%. Drugi razlog je ta, da so se črtali pri fi-
nančnem ministru razni krediti in razne postavke,
ki so namenjene za razne prečanske kraje. Mi vemo, da
bodo prečanski kraji glede raznih potreb še na slabšem
nego zdaj. Glavni razlog, da se proračun tako dolgo ni
predložil, je pa dejstvo, da se je ves način proračuna-
vanja izpremenil. Dosedaj je večina ministrstev prora-
čunavala tako, da so bili budžeti (proračuni) ministr-
stev razdeljeni na posamezne pokrajine. V novem pra-
računu se pa hoče ta razdelitev na pokrajine opustiti in
cel budžet centralizirati. S tem centraliziranjem se ne-
bodo upoštevale gospodarske razmere posameznih po-
krajinj, ne razne potrebe, kakor tudi ne razni zakoni, ki
še danes obstoje v posameznih pokrajinah.

S tem centraliziranjem budžeta bo trpel ves pre-
gled, obenem je pa tudi napaka ta, da budžet prav nič
ne ureja, kako naj se razdelijo krediti na posamezne
pokrajine in da vlada prav nič ne bo primorana se ozi-
rati na potrebe in želje posameznih pokrajin.

Govornik dokazuje, kako se kršijo temeljna načela
zakona o državnem računovodstvu, kako prikrito, sam-
ovoljno in neuspešno se gospodari na državnih na-
pravah in v ustanovah, kako dela uprava na vseh kra-
jih dolgove, potem pa pride na razna krivična bre-
mena.

Kuluk.

Vidimo, da se prav pridno predpisujejo in pobirajo
doklade na zemljiški davek in druge neposredne davke.
Vidimo, da se kljub temu, da je vlada dala izjavo, da
se kuluk ne bo izvjal v pokrajinah, ki kuluka nečejo,
sili občine, da sestavijo seznamke obvezancev za oprav-
ljanje kuluka, določijo takse za one, ki ne bodo delali
kuluka in razdelijo ceste v posamezne oddelke. Pri iz-
vajanjih teh odredb se je vzdignilo vse slovensko ljud-
stvo, v Sloveniji je vse brez razlike strank proti tej sre-
njeveški napravi. Mislim, da je dolžnost vlade, da vpo-
števava veliko razburjenje ljudstva, opusti izvajanje ku-
luka v Sloveniji ter ukine vse one predpise, s katerimi
zahteva od občin, da sestavijo seznamke obvezancev za
kuluk, da določijo takse za one, ki ne bodo delali ku-
luha in da razdeli ceste v posamezne oddelke.

Oficirske plače.

V tem zakonskem načrtu pozdravljamo predlog, da
se vendar že enkrat dajo sredstva za oživotvorenje
službene pragmatike za uradnike in da se dajo sredstva
zaboljšanje materijelnega položaja žandarmerije. Pov-
darjati pa moram to, da so krediti za oficirje zadosti
preveliki in da se ni vpoštevalo našega načela in našega
predloga, da se naj plače oficirjev izenačijo s plačami
ostalih državnih nameštencev.

Januš Golec:

Ne kliči vruga!

Moja rojstna župnija je dobila novega župnika,
stari je stopil v pokoj, a ostal v fari.

Kakor žalibog po drugod, je bilo za mojih mla-
doštnih dni tudi pri nas veliko moških faranov, ki so
med pridigo in službo božjo podpirali cerkvene zidove
od zunaj — mesto svoj dušni blagor znotraj cerkve.

Ta vse graje vredna razvada postajanja zunaj cer-
kve je grizla ter pekla novega gospoda župnika in skle-
nil jo je odpraviti na lep in miren način. Stari gospod
je daroval neko nedeljo pozno daritev, naši moški greš-
niki so zopet skrbeli od zunaj, da se cerkev ne bi kam
nagnila. Kar naenkrat so se odpahnili z ropotom ve-
lika cerkvena vrata, v cerkev je privrel cel trop moških
— od zunaj je donel v mogočnem glasu: Miserere —

Vse se je začudeno ozrlo po hramu božjem, gle-
dalo prestrašene — ravnokar došle moške postave, ki
so se drenjale proti glavnemu oltarju — od zunaj
pa nam je udarjal na ušesa svečani — pogrebni mi-
serere — — — Stari gospod je odmaševal in še le po
končani sveti maši smo zvedeli, da je novi gospod žup-
nik oblekel korok, črno stolo in s škropilnikom ter
mrtvaškimi bukvami napodil v cerkev nepotrebne in
pohujšljive zunanje podpornike cerkve. Vsi so poiskali
zavetje pred blagoslovljeno vodo in mrtvaškimi molit-
vami v cerkvi, le rajni Koferc ni bežal, ampak dopu-
stil, da ga je gospod poškrpil z usodepolno blagoslov-
ljeno vodo in mu zabil v neposlušno uho nekaj stihov
iz pretresljivega miserere — — —

Moji bogaboječji župljani so odobrvali ta korak
novega gospoda župnika; a vsak se je z nekakim stra-
hom spomnil zakrknjenega Koferca, ki ni pokazal stra-
bu ne pred blagoslovljeno vodo, ne pred miserere — — —

Kdo za Boga milega je bil ta Koferc, bo vprašal
vsakdo? Skoro gotovo je bil moj rojak, a se je v mla-

povohal pri spodnji luknji, pljunil, da mu je brizg-
nila rujava slina na daleč skozi zobe in zagodel:

«Poba, tu pa bo nekaj.»

Odrezal mi je dolgo ter vitko šibo in si začel na
moje začudenje slačiti hlače. Zgornjo odprtino hlače-
nice je trdno zvezal s špago in se spustil v plezanje po
deblu navzgor v samih gatah. Ko se je potegnil do
prvih vej, se je na dolgo zagledal v okroglo luknjo.
Pljunil je z drevesa, pogljal celo čik iz ust, nastavlil ne-
zavezani del hlačnice na luknjo in mi zapovedal:

«Sedaj pa porini, poba, šibo v spodnjo luknjo in
štoraj po njej kolikor moreš.»

Štoril sem, kakor mi je bilo naročeno, pogledoval
na kvišku in zapazil, da je pri vsakem sunku s šibo
iz štora nekaj frknilo v hlačnico. Štoral in štoral sem,
Koferc se je muzal med vejami v gatah in menil:

«Pri moj duš, kaj jih je.»

Dregal sem kakih deset minut po štorastem deblu
in Koferc je zadovoljen menil:

«Enajst jih imam, ne bo več, lahko nebaš.»

Odmaknil je hlačnico od luknje jo tudi spodaj
trdno zavezal, se spustil na tla, zagrabil hlače za praz-
no hlačnico in: lop, lop, s polno hlačnico po deblu. Iz
zavezane hlačnice, ki je padala po štoru je bil čuti ob-
upni evil, a Koferc je neusmiljeno udrihal po kostanju,
dokler je sploh kaj cvekalo iz hlače. Nato je odvezal
hlačnico ter izsul iz nje lepih, debelih — — 11 pol-
hov — —

Na ta preprosti način sva jih nalovila listokrat 30,
nakar se je Koferc oblekel in me poučil, češ:

«Pri moj duš, tako lovim polhe jaz po dnev.»

Tak je bil torej že rajni Koferc v glavnih obrisih
po telesu, duši ter zanimanju.

Ko sem se bil dijak-gimnazijec, smo nosili tedaj
domišljivi fantalini dolge kodre. Zmigovali smo z gla-
vami kot konji, ker so nam silili predolgi lasje z glave
po licu. Moj oče je bil v bolj mlajših letih nepopisno
hud na dolge lase in na ono zmigavanje z glavo.

Krediti za — centralizem.

Budžetni rezervni krediti znašajo po budžetu za l. 1922-23 81.000.000 din. V naknadnih kreditih znašajo ti krediti ponovno 40.000.000 din., sedaj se pa zahteva v te namene zopet tri milijone dinarjev. Vsi ti krediti so nekak dispozijski fond vlade. Iz teh kreditov podpira vlada ona stremjenja, ki imajo za cilj ocvrstiti centralizem in omogočiti sedanji režim. Vidimo, da se nakajajo ti krediti v budžetu pod lepimi naslovi in sicer se pravi, da so ti krediti namenjeni za nezadostno predvidene, prihodnje izvanredne in malenkostne potrebe. Vidimo pa, da so to le lepi naslovi, resnično so pa ti rezervni krediti samo dispozijski fond vlade, s katerimi vlada razpolaga, kakor se ji poljubi. Mi vidimo, da se iz teh kreditov ni za Slovenijo dalo niti jedne pare. Vidimo, da se celo obljube, da se bo iz teh kreditov dalo nekaj za potrebe naših krajev, ne drže.

Policijski in vojaški krediti.

Drug nepotreben in pretiran kredit je kredit za zaupne posle policije. V te namene je dovoljeno v budžetu dva milijona dinarjev, v naknadnih kreditih zopet 2 milijona, sedaj se pa ponovno zahteva še 717.500 dinarjev. Ta kredit je potreben, ker to povdarja gospod notranji minister, za razne namene v pokrajinah na jugu naše države. Mislim, da bi bil ta kredit popolnoma odveč, ako bi bila v južnih pokrajinah naše države boljša uprava, ako bi vlada poslala tja vestne uradnike, ki imajo zadostno kvalifikacijo in dovolj takta za obveščanje z ljudstvom in ki poznajo razmere v teh pokrajinah.

Prav tako nepotreben je kredit za ministrstvo vojne in mornarice. V proračunu kakor tudi v naknadnih kreditih je za to ministrstvo dovoljena svota približno 1 in pol milijarde dinarjev. Sedaj se pa zahtevajo zopet krediti za razne nabave in druge vojne svrhe. Najbolj značilno je to, da se zopet zahteva kredit za vzdrževanje pograničnih trup (obmejnih čet). Lansko leto sta bila gospod vonji minister in minister notranjih zadev mnenja, da so te pogranične trupe nepotrebne. — Doseglo se je celo, da se je za likvidacijo teh pograničnih trup dovolil lep znesek 27 milijonov dinarjev. Sedaj pa gospod vojni minister ponovno zahteva, da se mu da 14 in pol milijona dinarjev za vzdrževanje teh čet. Pripomnim, da bi bile naše meje zavarovane mnogo bolj, če bi se zboljšala uprava, zboljšala naša notranja in zunanja politika, kakor pa s tem, da se tja postavlja jo pogranične trupe, ki svoji nalogi nikakor niso kos. Eno leto se likvidira, a drugo leto na novo ustanavlja.

Zapostavljanje prečanskih krajev.

Glede zgradb.

Ministru gradjevin je ponovno določen kredit 74 milijonov dinarjev. Mi vidimo, da ta kredit ni zadosten in da ga bo treba znatno povečati. Vidimo nadalje, da iz tega kredita je določeno mnogo premalo za prečanske kraje. Za Slovenijo na primer je določena samo malenkostna svota 2 milijona osemstisoč dinarjev.

Ob prirodnih nesrečah.

Vse časopise je poročalo o velikih elementarnih nezgodah, ki so zadele lansko leto naše pokrajine. Znamo so nam velike povodnji in mnogo slučajev toče v naši državi. Če pa vzamemo v roke ta zakon, vidimo, da se je samo za niški ukrog dala podpora 1 milijon dinarjev za škodo, ki je nastala tam vsled povodnji. Za vse druge nezgode, ki so se pripetile v Sloveniji, na primer v okraju Gornji Grad, kjer je Savinja napravila mnogo škode in je bila tudi ocenjena, kakor v niškem okrožju, ni določen niti vinar.

Če sem prinesel domov na počitnice dolge grive, je že koj drugi dan poklical Koferc, ki mi je za epakel tobaka, nekaj pijače in prigrizka otrebil glavo čisto v tik na takozvani: baline.

Bil sem še najbrž v nižjih razredih gimnazije, ko je rekel oče koj pri nastopu velikih počitnic: «Jutri naj pride Koferc in ga naj obalina.» Mati je bila pa meni nerazumljivega mnenja in rekla:

«Kaj ga bo balinal brezverni Koferc, saj ga je ugriznil sam zlodej v nogo in bi se fanta obsenčili kaksi ali duhovi, ako bi mu trebil glavo ta potegon.»

Kljub maternim pomislekom je prišel Koferc. Oče je nabrusil škarje na šivanki, stara dekla Roza me je ognila s smrdljivim predpasnikom in Koferc je pričel svoje delo. To Kofercovo striženje je trajalo več nego pol ure, ker je vmes vedno govoril in pljuval po tleh ono gnusno bago. Vrat me je že bolel na vse pretege in po možganih so mi poplesavale materine besede: Koferc je ugriznil vrag v nogo. Nisem se ga upal vprašati, kako je bilo s tem zlodejem ugrizom. Koferc sam pa je povedal med striženjem očetu:

«Joža, tvoj ti ne bo gospod, ker ima na levi strani huntučvota.» (Huntučvot pravijo pri nas lasnemu vrtinču.)

Oče je vlekel britve po jermenu in priporočal Kofercu, naj mi tega huntučvota odstriže prav vtik, da res ne bo nevarnosti glede mojega poklica. Ko mi je osnažil glavo na baline, je pljunil na tri prste mi pomazal s slinami po vratu in mi na to pobril kocine, ki so se ustavljale škarjama.

Za dobre pol ure me je izpustil obalincanega in se lotil očetove brade. Takoj sem stekel k stari Rozi in jo vprašal, kako je s tistim ugrizom s peklenskim zobom. Starica je bila začudena, da mi še ni bila znana ta Kofercova storija, prisedel sem k njej na ognjišče in začela se je tale povest:

V Kozjem so proslavljali lani na velike sobote proti večeru vstajenje. Topiče so veselo pokali, torjan-

Prav tako tudi ni določen noben vinar za škodo v drugih krajih, ki so bile tudi ocenjene in so bili cenilni spisi predloženi ministrstvu poljoprivrede i voda. Vse te škode v Sloveniji znašajo 20 milijonov dinarjev, toda vlada ni storila nobenega koraka, da bi se dala podpora težko oškodovanim kmetom in da bi se jim omogočilo, da si zopet urede svoja posestva. (Ivan Vesenjaj: Koruza, namenjena za podporo pasivnim krajem, je dražja, nego pri trgovcih.)

Zapostavljanje naših uradnikov.

Te zapostavitve so vedno večje. Prišli smo že tako daleč, da kmalu ne bomo imeli nobenega vodilnega uradnika, ki bi bil domačin, ampak povsod same Srbijance. Mi vidimo, da so pri vseh železniških direkcijah, tako v Zagrebu, Sarajevu, Ljubljani, kakor v Subotici nastavljeni na vodilnih mestih sami Srbijanci, čeprav imamo dovoljno število sposobnih strokovnjakov, ki so svojčas služili v centralnih uradih. Toda ti ne najdejo milosti v očeh naše vlade in so določeni, da igrajo podrejeno vlogo in da služijo samo na podrejenih mestih. Mi vidimo, da se sistem, ki smo ga prej občutili v našem proračunu, nadaljuje, vidimo, da se iste krivice, ki so se nam godile prej, v naši državi nadaljujejo. —

Zapostavljanje naše trgovine in obrti.

Nadalje vidimo, da se pri razdelitvi sredstev za trgovino in obrt zapostavljajo prečanski kraji, osobito Slovenija. Pri podelitvi kreditov Narodne banke za trgovske svrhe se je naše veletrgovce tako malo upoštevalo, da je to naravnost sramota. Državna hipotekarna banka, za katero jamči cela država in katera dobiva ravno vsled tega jamstva visoke kredite v inozemstvu, ta banka se ne ozira prav nič na prošnje za dovoljenje kreditov iz prečanskih krajev. Ta državna hipotekarna banka, ki je po zakonu iz meseca aprila lanskega leta postala banka za celo državo, bi morala imeti upravni odbor, v katerem bi 5 članov morala izvoliti narodna skupščina. Preteklo je pa že 1 in pol leta, kar se je sprejel ta zakon, toda dosedaj vlada še ni imela česa, da stavi na dnevni red predlog, da se izvoli odbor petih članov za državno hipotekarno banko, ki bi vodil kontrolo in imel vpogled v to, kako se s sredstvi pri državni hipotekarni banki gospodari.

Slovenske bolnišnice.

Neštetokrat so bolnice v Sloveniji zahtevale, da se jim dajo krediti, da se razširijo in izpopolnijo. Tako na primer je nujno potrebna izpopolnitev bolnice v Mariboru in sicer radi tega, ker se mi ne moremo več posluževati bolnic v Gradcu in v Celovcu. Te bolnice leže izven mej naše države in zato je potrebno, da se izpopolni bolnica v Mariboru da služi v nadomestilo za bolnice v Gradcu in Celovcu, v katere so prej hodili težko bolni ljudje, osobito taki, ki so potrebovali pomoči zdravnikov-spezijalistov.

Zanimivo je tudi to, kako si zamišlja gospod fin. minister pokritje izvanrednih izdatkov, ki jih predvideva zakon o dvanajstinah za mesec oktober, november in december.

Kot prvi način pokritja navaja on «uštede» — prihranke, ki jih misli doseči na podlagi lanskega proračuna. O prihrankih pravzaprav ni mogoče govoriti, ker ti prihranki ne pomenijo nič drugega nego to, da se ne bo izplačala cela vrsta izdatkov, ki bi se morali izplačati na podlagi lanskega proračuna.

Redukcija invalidov.

Nadaljne prihranke misli doseči potom redukcije. Toda tukaj vidimo, da je pot, katero je uvedel, nepra-

vilna. On je začel reducirati invalide in sicer hoče v Sloveniji reducirati 30 odstot. invalidov brez ozira na to, ali so invalidi ali ne in ali jim je mogoče odvzeti tisto malenkostno podporo, ki jo dobivajo sedaj. Kratekmalom hoče reducirati 30 odstot. invalidov. Nadalje hoče ukiniti oddelek za socialno politiko v Sloveniji, kar smatramo mi za nevaren poizkus, ker se vedno vsi čutimo posledice vojnih razmer. Povdarjal sem že, da smo tudi mi pristaši redukcije, toda ta redukcija se mora izvršiti tam, kjer se res dajo doseči znatni prihranki, ne sme se pa reducirati naših invalidov in oddelka socialne politike v Sloveniji, ker je to jako nevarno.

Drugi vir dohodkov, ki jih navaja gospod finančni minister so višji dohodki, kakor so pa proračunjeni. — Povdariti moramo, da se gospod finančni minister tukaj ne vara, kajti vse pokrajine izkazujejo višje dohodke, nego so proračunjeni. Navesti hočemo, koliko znašajo ti višji dohodki v Sloveniji.

Koliko plačuje Slovenija?

V Sloveniji so bili proračunjeni državni dohodki iz neposrednih davkov na 44.400.000 dinarjev. Plačalo se je pa na teh davkih v desetih mesecih, torej niti v celem letu 73.300.000 D. Na specialni trošarini je bilo določeno po proračunu 2.500.000 D, plačalo se je pa v desetih mesecih 12.300.000 D. Takse so bile proračunane na 45.700.000 D, a vplačalo se je v desetih mesecih 63 milijonov D. Monopoli so bili proračunjeni s 140 milijoni D, a vplačalo se je 175.300.000 D. Samo dohodki saobračaja so nekoliko manjši. Ti dohodki so bili proračunjeni na 74.700.000 D, v desetih mesecih pa znašajo 37.800.000 D. Toda nobenega dvoma ni, da bodo ti dohodki do konca leta dosegli svoto, ki je določena v proračunu.

Manjši dohodki se kažejo edino pri nepremičnem premoženju. Nepremično premoženje, to so državna posestva, ne nesejo toliko, kolikor je proračunjeno. Dohodki iz državnih nepremičnih posestev so proračunjeni na 53.600.000, toda v 10 mesecih so donesli samo 33.900.000 D. Vidimo pa, da je krivda državnih organov, ki gospodarijo na teh posestvih, da se ne bo dosegla svota, ki je določena v proračunu. Razni dohodki v Sloveniji so proračunjeni na 5.700.000, a v 10 mesecih znašajo 9.200.000 D.

Če mi vse seštejemo, vidimo, da bi imela Slovenija po proračunu dati na specialnih dohodkih 342 milijonov 700.000 D, dala je pa v desetih mesecih 404 milijone 800.000 D, tako, da je Slovenija v desetih mesecih plačala na specialnih dohodkih 62.000.000 D več, kakor se je zahtevalo po proračunu. Medklic: Nazaj pa ne dobi nič.

Kar se tiče pokritja teh izdatkov, ki ga hoče gospod finančni minister doseči v obliki prihrankov ter višjih dohodkov, bi omenil, da je to pokritje preveč splošno. Označeno ni s točnimi številkami. Edino sigurno pokritje, na katero more gospod finančni minister kolikor toliko računati, so doklade na neposredne davke, katere doklade so sklenjene z zakonom o dvanajstinah za julij, avgust in september, med tem ko pokritje na podlagi povišanih taks — kar moramo izrečno povdariti — ne pride v poštev, ker zakon o povišanju taks še ni predložen narodni skupščini.

Zapostavljanje prečanov na eni strani, na drugi strani pa pretirano obremenjevanje prečanskih krajev in brezsrčno navijanje davčnega vijaka, postopanje napram Hrvatim in Slovencem v vseh ozirih, osobito pa v gospodarskem oziru nas sili, da delamo za našo finančno samostojnost in da ne odnehamo, dokler te finančne

Rajna Gajska Katra tudi ni bila ženšče, ki bi strepetalo pred vsako bolho strahu, vendar je zakričala na glas od same groze, ko je iztiskavala Kofercu gnój in je pri pritisku frknilo iz rane nekaj debelega kot mazinec, padlo trdo kakor kosec jekla na tla . . . Katra je spustila nogo, pot pod nogo in skozi duri na zrak. Bila je prepričana, da je iztisnila iz noge — sam jekleni — peklenski zob . . .

Tako je povedala naši stari Rozi Gajska Katra, a Roza meni, mravljinici nenadne groze so mi zagomazali po celim telesu.

Kaj je napravil Koferc z iztisnjenim peklenskim zobom, ne vem, ozdravil pa je kmalu za tem in ljudje so se ga bali in ogibali bolj nego poprej.

Rad bi poznal onega, ki bi brez bojzani prijateljsko stiskal roko človeku, ugriznjenemu od samega vruga na veliko soboto med vstajenjem in to s tako jezo, da si je peklenski zob izdrl in ga pustil v rani.

Koferc ni rad govoril o onem peklenskem ugrizu, znal je, da govorijo ljudje o njem ter vrazjem zobu daleč na okoli, a ni se hudoval radi tega. Vsakdo se ga je na tihem bal, nikdo mu ni branil rezanja bičnikov, gospodinje su mu stregle ob vsaki priliki s pijačo in prigrizkom, da jim ne bi zacopral s peklenskim zobom perutnine in nagnal presnetih urokov v živino.

Kljub peklenskem ugrizu se Koferc ni poboljšal v verskem oziru glede predpisanega izpolnjevanja bogo molnih dolžnostih ob nedeljah in praznikih.

Tako od samega ta hudega ugriznjenega Koferc je torej balinal mene in mi celo s svojo ogabno slino pomazal vrat, kar stresavalo me je . . . Očetu sem zameril, ker ni poslušnil matere in mi rajši pustil moj študentovski ponos ter kras — dolge kodre, katere mi je porezal prav vtik na baline od živega vruga v levo nogo včasnjeni Koferc.

(Konca prihodnjik.)

čili so v zvoniku, pobožne pesmi ter molitve so se razlegale po trgu, nad trgom v gozdiču je rezal na tujem Koferc mlade kostanjčice za bičnike. Niti zmenil se ni za svečano pobožnost, ampak je imel že celo butaro, saj ga ni nikdo motil pri delu, ko ga je kar naenkrat nekaj zelo, zelo zaskalelo v levi nogi v meči in kosti pod kolenom. Zatutil je na glas radi nenadne bolečine, spustil izpod pazduhe narezano butaro, se vsedel in začel iskati vzrok te bliskovite bolečine. Pogledal je nogo, iz te je curljala kri, bolečine so se večale od trenutka do trenutka. Sezul se je, si podvihal hlačnico in dognal kmalu pod kolenom luknjico v mesu, iz odprtine pa je kar vrela kri. Rano si je močno prevezal z robcem, da ne bi izkrvavel in se globoko zamislil. Kaj zlojeja bi ga bilo ugriznilo . . . ? Slišal je samo nekaj pritažen svist, videl nič in že je bil ugriznjen v levico. Ni bil babje vere Koferc, a tokrat se je vedno bolj poglobljal v prepričanje, da ga je moral ugrizniti na veliko soboto med samim vstajenjem ta hudi in to kot kazen, ker je kradel med tako resno in svečano pobožnostjo. Koferc je bil do trdnega prepričan o peklenskem ugrizu, prebledel je in se prav skesano in na dolgo pokrival . . . Pustil je narezano butaro, se komaj in komaj postavil na nogo in se vlekel s pomočjo palice, med velikimi bolečinami in bogzna kolikimi oddihmi proti svoji bajti. Doma si je rano spral in privezal na njo takozvane «dohtarice», ki so že rastle pod kapjo, da se mu ne bi kaj obotavljalo po rani. Za velikonočne praznike sploh ni mogel več z ležišča, noga mu je močno otekla, gnójilo se je in bolelo, da sploh ni mogel ranjene noge niti premakniti, kaj še le stopiti na njo.

Sele po nekaj dnevih, ko je že prebil obupne bolečine, ga je obiskala njegova edina sosedka Gajska Katra. Kar spoznala ga ni, tako je shujšal v obraz. Edino zdravilo, ki bi izvleklo gnoj iz rane in obenem celilo, mu je svetovala zajčjo mast. Ponudila mu je celo lastnoročno postrežbo.

Zajčja mast je pokanusla zdravilno moč, a sele po tednikih.

samostojnosti ne dosežemo. (Živalno pritrjevanje in ploskanje na desnici). Ker zahtevamo, da se državno gospodarstvo vodi le na podlagi rednega proračuna, ker te dvanajstine podaljšujejo stare krivice, kjer se nadalje zapostavljajo prečanski kraji, smo primorani, da glasujemo proti predloženim dvanajstinam za mesece oktober, november in december.

SAVINJSKI HMELJARJI, KI DOBIVATE SAMO ČEKE IN VLOŽNE KNJIŽICE NAMESTO GOTOVEGA DENARJA!

Hmeljska kupčija je v najlepšem teku in vi ste se veselili, da si boste vendar enkrat nekoliko opomogli. Toda bili ste razočarani! Namesto z gotovim denarjem, plačujejo hmeljski trgovci s čeki, glasečimi se na Savinjsko posojilnico v Žalcu, ali na Kreditno in Jadransko banko v Celju. Tako morate včasih po več ur daleč v Žalec ali v Celje in tam ne dobite nič ali pa jako malo. Savinjska posojilnica in banke vam pod pretvezo, da nimajo denarja, ponujajo vložne knjižice. Na ta način se hoče demokratska gospoda okoristiti z Vašim denarjem.

Hmeljarji, ne dajte se zlorabljati po teh gospodih! Zahtevajte gotovi denar in to brezpogojno in neizprosno!

PRIPOROČAMO SLEDEČE!

Čeke, ki jih dobite za hmelj, in vložne knjižice od Savinjske posojilnice v Žalcu ali od bank, oddajte našim domačim kmečkim posojilnicam, ki jih bodo potom Ljudske posojilnice v Celju vnovčevale in vam izplačevale!

Ne dajte se begati po nikomur! Zabavljive opazke nasprotikov odločno zavrnite!

Politični ogled.

DRŽAVA SHS.

Včeraj teden se je obravnavala v parlamentu interpelacija celokupne opozicije glede Reke. Ob tej priliki je poslanec dr. Hohnjec očital vladi veliko brezbržnost za potrebe in zahteve slovenskega in hrvaškega naroda. Tujec je naše zemlje lačen, nikdar siti — to je geslo italijanskega fašizma, naša vlada pa «nima vremena», sama si vbija v glavo bajko o italijanskem prijateljstvu, na Skader in celo na vsako arnavsko vas bolj misli kot pa na naše kraje in še sedaj, ko nima vsled svoje zavožene politike ne Skadra, ne Reke, nima volje in smisla za dobro notranjo in zunanjo politiko. Iz Pašičevega odgovora se je dalo samo to razumeti, da odobrava vlada tako rešitev reškega vprašanja, kakršno hočejo drugi. Pri glasovanju se je pokazalo, da so imeli opozicijski govorniki prav, ko so samoradikalno vlado primerjali s fašistovsko diktaturo. Za vlado je bilo 113 glasov, proti pa 92. Za vlado je bil samo Džemijet (Turki iz južne Srbije), Nemci niso glasovali.

V soboto so bile sprejete tudi dvanajstine. Tokrat so tudi Nemci glasovali za vlado. Pred glasovanjem je nastopil v imenu Jugoslovanskega kluba še poslanec Skulj, ter se obrnil najprej do ministrstva trgovine, ki ima samo 17 milijonov dinarjev kredita na razpolago za zgradbo poslopja ministrstva v Beogradu, za druge potrebne stvari, posebno za Slovenijo pa nič. Obrazložil je nezadovoljstvo v Sloveniji, kjer ravno sedaj manjka državnega kredita in so se ravno zato morale zaupati vse obrtno-nadaljevalne šole v Sloveniji. Naglašal je veliko korist teh šol. Dalje je povdarjal potrebo kredita za domačo obrt, posebno za čipkarstvo. Radi pomankanja kredita se bodo morali prekiniti zavodi in naprave za domačo obrt. Protestiral je proti nasilni centralizaciji denarnih sredstev in proti zbiranju denarja iz vseh krajev v Beograd. Dalje je protestiral, ker komisija za demobilizacijo zahteva od obrtnih zadrug, da takoj plačajo ves dolg sicer jim preti, da jih bo tirjala pred sodnijo.

Radikalna vlada vedno očitneje kaže, da je njeno glavno sredstvo — sila. V skupščini je neki poslanec iz Bosne omenil slučaj, da so srbski nacionalisti, takozvana Srnao (srbska nacionalistična organizacija), napadli dejansko voditelja bosanskih muslimanov dr. Spaha in oddali nanj 18 strelcev. Vse to je bosanski musliman pri povedoval mirno in resno, gotovo z željo, da bo parlament našel vsaj eno besedo moralne obsodbe nad tako politično, bolj rečeno: divjaško metodo strankarskega boja. Toda kaj se je zgodilo?

Komaj je bosanski musliman povedal, da so srbski nacionalistični prenapetneži streljali na dr. Spaho, je vzkliknil inace popolnoma neznan radikalni srbijski poslanec g. Mihajlo Popović: «Škoda, da ga niso ubili!» Ko so bosanski poslanci zahtevali zadoščenje, so še drugi radikalni vpili: «Vas bi bilo treba vse pobiti!» — Zada na galeriji pa sedijo v skupščini zastopniki tujih držav, ki gledajo in poslušajo vse to, a se nič več ne čudijo, ker že vedo, kaj je — balkanizem.

BOJI V BOLGARIJI.

Notranji boji v Bolgariji še niso prenehali. Po zadnjih poročilih je premoč na strani vlade, ki s svojimi četami in komiti strahovito divja in ubija po kra-

jih, kjer so se prej držali zemljoradniški ustaši. Precej beguncev je pribežalo na naše ozemlje, zemljoradniški oddelki pa se zbirajo po gorah in pripravljajo na nove boje z vlado.

NEMCIJA

Je tudi pred strašno državljansko vojno. V Poruhrju so gospodarji položaja pristaši samostojne poreske republike, ki zahtevajo odepitev od Nemčije. Med njimi in policaji so bili že težki in krvavi boji. Pri spopadih, posredujejo tudi Francozi, ki pa podpirajo gibanje za odepitev. Tudi Bavarska se lahko vsak čas odepiti kot samostojna monarhija. V nedeljo so bile po Münchenu velikanske monarhistične parade s princem Ruprehtom in vsemi bivšimi generali in visokimi oficirji v medaljah in zastavah. Če pride do odepitve, bo tudi bavarski kralj po francoski milosti in podpori.

Bavarski nacionalisti in monarhisti mislijo, da bodo k sebi pritegnili tudi Avstrijo. Na nedeljsko parado je prišlo tudi več avstr. odposlancev, bivših oficirjev in nazdravljalo se je združeni bavarsko-avstrijski monarhiji.

OBLASTVENE VOLITVE NA SLOVAŠKEM.

Volitvam v občine so sledile oblastne volitve in tudi pri teh je na Slovaškem zmagala slovaška Ljudska stranka, ki je dobila največ mandatov.

FAŠISTOVSKA PARADA.

Obletnica fašistovskega pohoda v Rim se proslavi na svečan način. Proslava bo trajala 4 dni. Glavna središča fašistovske slavnosti bodo Milan, Bologna, Perugia in Rim. Dne 28. t. m. bodo po vsej Italiji maše v spomin v času revolucije padlim fašistom. Vršili se bodo v dneh od 28. o 31. t. m. sprevedli, javni govori in druge primerne prireditve, v Rimu bo govoril pred množico Mussolini. Dne 31. bodo razsvetljena vsa javna poslopja, ladje v pristaniščih izvešijo zastave. V Rimu bo velika fašistovska povorka, nad katero bo plula skupina aeroplanov.

NAŠE PRIREDITVE.

Kat. izobraževalno društvo v Krčevini pri Mariboru ima v nedeljo, dne 7. t. m., običajni mesečni sestanek od treh popoldne v navadnih društvenih prostorih. K obilni udeležbi vabi odbor.

Jarenina. Dne 2. sept. je imelo tukajšnje že nad 30 let staro kmetško bralno društvo veselico s predstavo «Begunka» in «Mlasti muzikant». Zahvaliti se imamo vsem, ki so nam ob tej priležitvi šli na roko. Hvala g. predsedniku, igralcem, g. M. Cvilaku itd. Posebno se pa zahvaljujemo g. Conču za pevski zbor. In tudi onim iz Vukovskega, ki so nam z velikim trudom dali kulise. V naši Jarenini je sedaj delo za bralno društvo postalo zelo živahno, še celo stari člani, ki so bili za časa uslanovitelja č. g. Gomilška, tedanjega kaplana, najboljši udje, se zanimajo za sedanji napredek. Ključno: Bog nam daj še blagoslova v društvenem delu in prišli bomo na eno stopnjo kot ob času č. g. Gomilška. Torej, naprej in navzgor po zasigurni poti naših prednikov, ki so bili od začetka in pa do grozne svetovne vojne najboljši udje tukajšnjega kmetškega bralnega društva!

Sv. Jurij ob Ščavnici. Bralno društvo vabi na lepo igro «Cvetina Borogradska» v sedmih dejanjih, ki jo vprizori v nedeljo, dne 7. oktobra po večernicah pri Rešenšku.

Leskovec. Izobraževalno društvo priredi dne 7. in 14. oktobra ob 15. uri v šoli prelepo igro «Dve materi.» Sedeži 5 din., stojišča za odrasle 2 din., za otroke 1 D. Čisti dobiček gre za novi oder. Darila se hvaležno sprejemajo. Pridite!

Celjsko pevsko okrožje priredi v nedeljo, dne 7. t. m. v Celju v veliki dvorani Narodnega doma veliko okrožno pevsko prireditev. Nastopijo pevski zbori iz: Doberne, Smartnega na Paki, Braslovč, St. Jurija ob Taboru, Griž, Trbovelj in iz Celja. Začetek koncerta ob pol štirih popoldne. Celotni spored na plakatih in vabilih. Savinjčani, ljubitelji lepe slovenske pesmi, v nedeljo vsi v Celje! Železniške zveze na vse strani najugodnejše!

Tedenske novice.

Pucelj ni glasoval proti kuluku. Dne 29. m. m. ko se je končevalno glasovalo v parlamentu o kuluku, jo je Pucelj popihal iz zbornice in se ni upal glasovati proti. Nemški poslanci pa so vsi od prvega do zadnjega (tudi Schauer) glasovali za dvanajstine, za vlado in za kuluk. Somišljeniki, razglasite to med narod.

Tajništvo SLS za Prekmurje v Muski Soboti je s 1. oktobrom odložil dosedanja tajnik g. Franjo Švikaršič. Tajništvo je prevzel prekmurški domačin Joško Horvat iz Bogojine.

Dijaška večerja, ki ima nalogo priskrbeti revnim srednješolcem toplo večerjo, je začela poslovati dne 1. oktobra. Preteklo sredo je imela svoj občni zbor, na katerem je bil zopet izvoljen stari odbor. Predsednik Dijaške večerje je gospod dr. Anton Jerovšek, ravnatelj Cirilove tiskarne v Mariboru. Za večerjo je prosilo 66 mariborskih srednješolcev in vsi prošnjiki so dobili vsak dan v tednu toplo večerjo. Mesečno bo torej odbor razdelil brezplačno 2046 toplih porcij med 66 nepremožnih srednješolcev. To bo seveda stalo ogromne svote, pa odbor zaupa v Boga in na usmiljena srca dobrih ljudi, ki bodo po svojih močeh prispevali za Dijaško večerjo. Revni dijaki se bodo po vsaki večerji v molitvi spominjali svojih dobrotnikov. Prijatelji dobre

mladine, ne pozabite na naše srednješolce. Spomnite se jih pri vsaki priliki. Zbirajte za nje med znanci in prijatelji karkoli dobite: denar, krompir, fižol, žito itd. Vsak dar bo objavljen v «Slov. Gospodarju».

Mariborske novice. Prihodno nedeljo bo slavil orlovski odsek v Mariboru svojo petnajstletnico na zelo slovesen način. Pri tej slavnosti bosta sodelovali dve godbi. Ze v soboto bo bakljada in na kolodvoru sprejem tujih gostov. V nedeljo slovesna blagoslovitev nove orlovske zastave ob pol 10. uri, pridiga škofa Karolina in škofova sv. maša, ob 11. uri pa bo v dvorani nove palače Zadrugne gospodarske banke manifestacijsko zborovanje. Popoldne bo v Götzovi dvorani orlovska akademija, zvečer pa družabni večer pri Götzu. Slovesnost blagoslovitve nove orlovske zastave v Mariboru se bo vršila pri vsakem vremenu in vabimo na njo vse naše somišljenike in prijatelje Orlov iz okolice. V nedeljo te rej na obilno svidenje, da bo naša vrla orlovska mladina imela pri pogledu na obilno udeležbo veselje. V ponedeljek bo zborovala naša stranka ob pol 8. uri zvečer v Gambriнови dvorani. Na shodu bo poročal gospod poslanec Žebot. Doslej še neodkriti falotje so razdrli v noči od nedelje na ponedeljek most na državni cesti iz Maribora proti Kamnici. Most so popolnoma raztrgali in povrh še porezali krone mladim sadnim drevesom, ki so bila ob državni cesti zasajena lansko leto mesto podrtih topolov. Lopovi so napravili z razdrtjem mosta več tisočdinarsko škodo, a bi se bila lahko zgodila grozna nesreča, ako bi se bil po cesti pripeljal kak avto ali voz. Lopovi, ki so napravili to peklenko hudobno delo, so gotovo kakim mestni fantalini, ki bi zaslužili, ako se jih bo odkrilo, pošteno zaporno kazen. Cestni odbor na mariborskem okrajnem glavarstvu je razpisal 200 dinarjev nagrade onemu, ki bi slučajno znal kaj povedati o teh lopovih, da se jih prime in izroči roki pravice.

Usposobljenostni izpiti za občje ljudske in za meščanske šole pred izpraševalno komisijo v Mariboru (na drž. moškem učiteljskišću) se prične dne 5. nov. t. l. ob osmih zjutraj. Pravilno opremljene prošnje za pri-pust k izpitu naj se predložijo po šolskem vodstvu pravočasno okrajnemu šolskemu svetu, da bodo najkasneje do 25. oktobra v rokah izpraševalne komisije. Prošnje naj se pišejo na celo polo in kolkujejo s 3 D. priloge pa z 1 D. Posebna vabila k izpitu se ne bodo pošljala. — M. Pirc, predsednik.

Stroga zima je napotila, kakor čujemo, Udruženje vojni invalidov v Mariboru, da je določilo glavnim dobikom pri tomboli, ki se vrši dne 14. t. m. v Mariboru, po 1 klaftro lesa, na kar občinstvo opozarjamo pri nakupu srečk. Vrhu tega je nebroj dobikov tako v premoğu, lesu, jestvinah in drugih.

Državna cesta št. 113—Velka se začne graditi še letošnjo jesen. Zgradba se je izdružala dne 20. septembra. Ponudile so 4 stavbene tvrdke.

Smrt vzornega mladeniča. Tužno so nam zvonovi dne 23. sept. iz visoke line naznanjali žalostno vest, da nam je preminul iz naše srede dokaj priljubljeni mladenič Karel Verbošt iz Zg. Hlapja. Po dolgi in mukepolni bolezni je vdan v božjo voljo šel po svoje plačice tje, kamor je hrepnel.

Najstarejši faran umrl pri Sv. Bolfenku v Sl. gor. V ponedeljek je bil tukaj pokopan najstarejši faran, J. Polanec, p. d. Tomažek, bivši kmet v Bišu. Rojen je bil dne 19. marca 1833, doživel je torej 90½ leta. Bil je do zadnje ure vedno zdravega in vedrega duha, ljubeznjiv in potrpečljiv; telesne moči so ga sicer zapustile zadnja leta, tako da je moral bivati v postelji, vendar pa ni bil nikomur nadežen. Mnogo, mnogo je videl v dolgih letih svojega življenja, še več pretrpel bridkega; mirno naj se zdaj odpočije od vseh trudov v domači zemljici bišečki na strani svojega sina.

Požar pri Sv. Urbanu pri Ptuj. V soboto, dne 22. sept., ob 7. uri zvečer, je grozovit požar vpepelil hišo in celo gospodarsko poslopje kmetice Ane Horvat, p. d. Kuhar v Placarju. Ogenj je nastal po gorečih sajah iz domačega dimnika in se je vsled suše v kratkem času razširil na vsa poslopja; rešili so samo živino, vse drugo, živež, seno, obleka, ves pridelek, je zgorelo. Bog tolaži ubogo vdovo in ji nakloni srca dobrih sosedov, da ji bodo blage volje pomagali pri stavbi novega doma. Drugi pa se učimo iz njene nesreče, da je treba povsod, zlasti pa pri hišah s slamnato streho, posvetiti večjo skrb dimnikom in saje večkrat temeljito ostrgati.

Teško slovo od voditelja mladine. Od Sv. Trojice v Slov. gor. poročajo: Meseca septembra nas je zapustil č. p. Mihael Pribožič, ki so ga redovni predstojniki poklicali na odličnejše mesto, za kateheta v Maribor. Teško smo se ločili od priljubljenega in vnetega delavca Gospodovega, ki si je v teku svojega kratkega tukajšnjega bivanja s svojim poljudnim občevanjem in s svojo vsestransko gorečnostjo pridobil srca vseh od blizu in daleč. Bil je mož iz ljudstva in za ljudstvo. Zlasti pa žaluje za njim mladina, ki jo je on na novo organiziral in ji vcepil novo ljubezen do društvenega dela; za njim žaluje posebno od njega ustanovljena ženska zveza mater in gospodinj, ki je izgubila svojega vzornega in skrbnega voditelja in ustanovnika. Ne moremo mu za ves trud, ki ga je imel z nami, in za vse dobrote njegovega blagega srca dati drugega plačila, kakor da mu kličemo za slovo: Bog plati tisočerno! Na zopetno veselo svidenje kot gvardijan in župnik pri Sv. Trojici v Slov. gor.!

Shod Marijinih družb v Studenicah. Prav lepo je bilo za nas dekleta kakor že lani tako tudi na letošnjem našem shodu dne 16. sept. Zbrale smo se iz štirih sosednih župnij. Bile smo lepo sprejete, šle smo v procesiji med petjem v ozaljšano cerkev; bila je za nas pridiga o predobri naši Mariji, zgodnji danici, pa peta